

HADTÁP-MŰSZAKI SZOLGÁLAT.

KRISTÓF VINCE őrnagy

A hadtáp álcázása

(Általános elvek, álcázási fejelem.)

„A Hadtápszolgálat” előző számában megjelent dolgozatokban már rámutattam arra, hogy az álcázás milyen fontos az aktív védőeszközökkel kevésbé ellátott hadtáp működésének biztosítása szempontjából.

Vegyük figyelembe ezenfelül azt is, hogy a hadtáp helyzetéből, erejéből és csoportosításából, különösen pedig az után szállítás félderített útvonalaiából és erősségéből az ellenség határozott következtetéseket vonhat le saját parancsnokságainak helyére, harcos állományunk létszámára, elhelyezésére, csoportosítására, sőt vezetésünk szándékára is. (Támadások előtti anyagfelha'mozás, visszavonás előtti kiürítés, a hadtápiintézetek különböző távolsága az arcvonaltól szándékolt támadás vagy védelem esetén.)

Láthatjuk tehát, hogy az álcázó szolgálat elsajátítása és következetes végrehajtása a hadtáp számára nemcsak saját biztonságának és működésének biztosítása szempontjából fontos, hanem az e téren általunk elkövetett hibák saját csapataink harcának, sőt hadműveleteinek is súlyos károkat okozhatnak.

A legkorszerűbb szovjet elveken alapuló álcázási utasításunk (E. Mű. 5.) I. Része részletesen foglalkozik az álcázás elveivel, II. Része pedig technikai végrehajtásával.

Ez az utasítás elsősorban a harcoló csapatok szempontjait veszi figyelembe. Ezért, — hogy a hadtáp beosztású bajtársak munkáját megkönnyítsem, — a szabályzat előírásait a hadtáp szükségleteinek és lehetőségeinek figyelembevételével fogom ismertetni és saját szolgálataunkból vett gyakorlati példákkal alátámasztani.

Természetesen aki alaposan akar a kérdéssel foglalkozni és a kiképzést tökéletesen akarja előkészíteni, nem nélkülözheti a szabályzat tanulmányozását sem.

A kérdés terjedelme túlhaladja egy cikk kereteit, ezért azt folytatólagosan, három részben ismertetem az alábbi beosztásban:

I. A hadtáp álcázásnak általános elvei és azok a rendszabályok, amelyek külön erő és anyag igénybevétele nélkül biztosítják az álcázást.

II. A hadtáp építményeinek, járműveinek és anyagának álcázása álcázó eszközökkel.

III. A köz'ekedés álcázása álcázóeszközökkel, fény és hang álcázása, színlelés.

A továbbiakban a fenti I. tárgykörrel foglalkozom.

Először is meg kell világítanom a rejtés és álcázás fogalmát, illetve a közöttük lévő különbséget. A rejtés (rejtőzés) szó szabályzatainkban ritkábban fordul elő, lényegében olyan magatartást jelent, amellyel el akarom kerülni azt, hogy az ellenség felfedezzen (leginkább természetes rejtést nyújtó tereptárgyak vagy domborzat mögött való elhelyezkedés). Az álcázás fogalma pedig mindazt a tevékenységet foglalja magában, amellyel az ellenség bármilyen fajta (földi, légi stb.) figyelése alól ki akarjuk vonni magunkat, illetve figyelését félre akarjuk vezetni.

Az álcázáshoz természetes vagy mesterséges eszközöket használunk fel abból a célból, hogy tevékenységünket az ellenség elől elfedjük, illetve az álcázandó tárgynak körvonalait, színét vagy árnyékát így megváltoztassuk, hogy a környező terepbe beolvadva észrevehetetlen vagy legalább felismerhetetlen legyen.

A szabályzat 34. pontja előírja, hogy „a harcoló csapatok és az arcvonal mögötti intézetek a harc különböző helyzeteiben is öntevékenyen, a vezetés intézkedésének bevárása nélkül álcázzák magukat”. A 39. pontban pedig előírja, hogy az alparancsnokok (tehát htp., pk. és szo'g. ág. vezetők is) kötelessége alárendeltjeik álcázással kapcsolatos kiképzésének személyes vezetése; az egység feladataival összefüggő álcázási módok alkalmazásának elméleti és gyakorlati ismeretei az álcázásra vonat-

kozó utasítások kiadása; az álcázási fegyelem betartásának ellenőrzése és végül az egységnél lévő álcázóeszközök mennyiségének és karbantartásának ellenőrzése.

Ahhoz, hogy az álcázást helyesen hajtsuk végre, tudnunk kell, hogy az ellenség a megfigyelt tárgyat vagy tevékenységet annak áruló (ismertető) jelei alapján fedezi fel.

1. A tárgyak ilyen áruló jelei lehetnek azoknak a környezettől elütő színe, színárnyalata (ugyanolyan színű, de sötétebb vagy világosabb) körvonalai, vetett árnyéka, több tárgy egyöntetű és szabályos elhelyezése.

2. Tevékenységünk álló jelei elsősorban a mozgást, illetve ennek jelei (nyomok, kitaposott ösvények és utak) fény, hang, füst, felvert por stb.).

1.

A tárgy (hadtáp intézetek felszerelése, járművei és anyaga) álcázása általában nagyobb nehézséget nem fog okozni, mert a hadtápkörlet nagyobb kiterjedése folytán rendszerint találunk olyan lehetőséget (domborzat, sűrű facsoportok, lakott helyek, pajták, stb.), amely lehetővé teszi ezeknek a tárgyaknak rejtett elhelyezését, tehát azokat álcázza.

Amennyiben mégis nem ez volna a helyzet, az álcázást természetes és mesterséges eszközökkel kell végrehajtanunk — ezt a következő dolgozatomban fogom tárgyalni.

Az elsőnek említett esetben, ha a hadtápkörlet lehetővé teszi a rejtett elhelyezést, akkor a teendőnk a hadtáp intézetek és járműtelephelyek gondos felderítés alapján történő észszerű kiválasztása, amikor is tekintetbe kell vennünk nemcsak a tárgyak, hanem a tevékenység álcázásának szempontjait is.

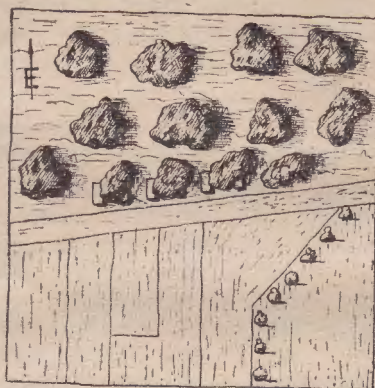
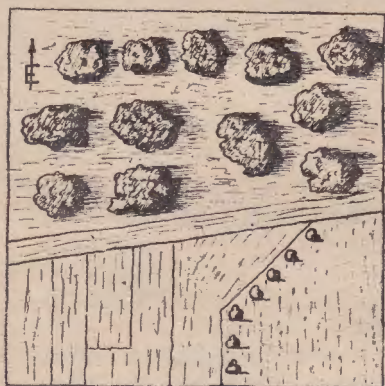
A hadtápipézetek elhelyezésére általában a lakott helyek lesznek a legalkalmasabbnak. Szakmai és álcázási szempontból egyaránt a legcélszerűbb, ha az elhelyezés hasonló célt szolgáló polgári épületekben történik (gépjármű javítóműhely — gépállomáson, lókörház — gazdaságban, tábori sütőde amúgy is füstölgő kéményű épületben vagy annak közelében, raktárak — polgári raktárakban vagy üzletekben), mert a tevékenység áruló jelei itt lesznek a legkevésbé feltűnők és itt fognak rendelkezésre állni a leginkább megfelelő épületek, pajták, stb. az anyag és járművek rejtett elhelyezésére.

Amennyiben nincsen lehetőség arra, hogy intézeteinket lakott helyeken helyezzük el, az alábbi szempontokat kell figyelembe vennünk azok álcázásánál:

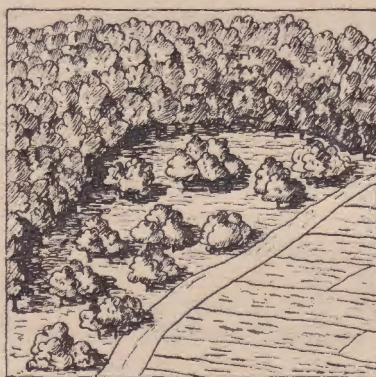
a) álcázásra legjobban felhasználhatók a sűrű lombosított sugártörzsű erdők, mély terephullámok és terepbeugások, küő-

nösen az utóbbiak árnyékos északi oldala, mert a sötét árnyék kiválóan álcáz, viszont a tárgy saját vetett árnyéka, különösen légi figyelés számára, igen feltűnő.

b) Ritkásabb erdőkben, bokros, bozotos területen, amelyek már kevésbé rejtenek, kerüljük a szabályos elhelyezést, mértani vonalakat. Gépkocsikat, járműveket, anyagot, sátrakat nem kiigazítva, egyenlő tér- és távközzel helyezünk el, hanem rendszertelenül, szétszórtan a terephez alkalmazkodva, pl. egyes nagyobb fák alatt, azok északi oldalán (1. sz. ábra). Itt már kiegészítésképpen a tárgyak körvonalainak és vetett árnyékának

1. sz. ábra. Jármű telephely ritkás erdőben. a) helyes, b) helytelen.

2. sz. ábra. Erdőirtások létesítése. a) helyes, b) helytelen.

megbontására álcázóeszközök kisebb mérvű alkalmazására is szükség lesz.

c) Ha akár elhelyezés, akár faanyag nyérése szempontjából erdőirtásokat kell végeznünk, ezek szintén elszórta és rendszertelenül helyezkedjenek el és semmiesetre se legyenek mér-tani a'akúak. Lehetőleg csak az aljákat és kisebb fákat vágjuk ki, a nagyobb lombkoronájúakat hagyjuk állva (2. sz. ábra).

d) Alta'ában sötét és változatos háttér jobban rejt, mint a világos és egyhangú. Magányos, feltűnő tereppontokat ne használjunk fel álcázásra, mert ezek magukra vonják az ellenség figyelmét.

f) Egyes személyek vagy járművek rövid ideig tartó álcázása időjárás és napszak szerint változik. A fent felsoroltakon kívül az alábbiakat vegyük tekintébe:

Álcázásra egyes fák vagy bokrok, tereptárgyak vagy kerítések is felhasználhatók. Borús időben lehetőleg alattuk napos időben vetett árnyékukban helyezkedjenek el. A tereptárgyak vetett árnyéka úgy nap-, mint holdfénynél általában igen jól rejt, fényszóró megvilágításánál is tökéletesen rejtőzhetnek az árnyékban. Általában egyenletes, világos felületeket (rét, vetés, régi szántás, hótakaró, stb.) kerüljük és sötétebb, változatos, foltos terepen, illetve háttérben helyezkedjük el.

2.

Tevékenységünk áruló jeleinek álcázása rendkívül fontos. Ez a legtöbb esetben nem követel meg valami különösebb munkát vagy tudományt, csak néhány rendszabálynak a megtanulását, ezek szigorú megtartását és el'enőrzését (álcázási fegyelem).

Ezek a szabályok a következők:

a) A mozgás minden tevékenység legárulóbb jele, kerüljünk el minden felesleges mozgást. Egyes személyek és járművek, csapatok és járműoszlopok mozgását lehetőleg csak éjjel és ködben, illetve természetes vagy mesterséges álcák mögött (fedett terep, kerítések, árkok, árnyék, stb.) engedjük meg. Különösen szigorúan tiltsuk meg a hadtápiintézetek közvetlen közelében való várakozást és ácsorgást. A várakozó személyek és járművek távolabb, rejtve helyezkedjenek el. Célszerű ilyenkor megfelelően álcázó várakozási körleteket kijelölni.

b) Az ellenség közelében a motorok hangját tompítani kell, ilyenkor lehetőleg kerüljük el az éles, messzehangzó zajt okozó munkákat, vagy lega'ább is igyekezzünk ezek zaját tompítani (pl. ha vasat kalapálunk, azt lehetőleg teljes felületével

puhább hangtompító alapra fektessük fel és szorítsuk le; üres hordók, nagyobb lemezek, sínek erős hangrezgését rászórt földdel stb. tompítjuk).

c) Éjszakai mozgásnál mindig legyünk készen arra, hogy ellenséges fényszóró vagy rakéta kigyulladásakor azonnal álcázhassuk magunkat. Bizonyos mértékig jobb híjján a mozdulatlan-ság is álcáz.

d) Éjszaka a legkisebb fény, gyufa vagy cigaretta meggyújtása is messze látszik. Ellenségtől belátható területen a dohányzást, valamint a tűzgyújtást a legszigorúbban tiltsuk el.

e) Gépjárművek éjjel az elg. földi figyelés körletében mindennemű világítás nélkül, azonkívül pedig tompított fényvel közlekedjenek. —

f) A tüzeknek és a tábori sütőkemencéknek füstje nappal is áruló lehet. Ezért mérlegeljük az ellenséges földi figyelés körletén kívül is, hogy mikor és hol engedhetjük meg a tűzgyújtást, ilyen esetben is csak kis tüzet gyujtsunk és lehetőleg száraz, kevés füstöt adó tüzelőanyagot használjunk. Ugyanilyen tüzelőanyagot alkalmazzunk a tábori sütőkemencéknél is, itt ügyeljünk a kéményekből esetleg ki'átszó tűz álcázására is.

g) Menetoszlopok és egyes gépkocsik árulója nappal az általuk felvert por. Ellenség közelében nappal ezért lehetőleg a legkevesbbé poros ta'ajon kell közlekedni.

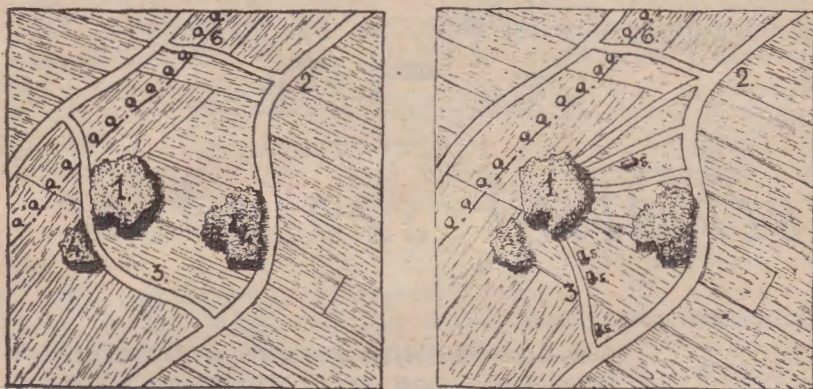
h) Csapások és közlekedési utak a levegőből jól láthatók, légi fényképeken pedig különösen élesen szembetűnők.

Hirtelen végződő utak és csapások, azok összefutása és kereszteződése intézeteink árulója. Ennek e'kerülésére ne taposunk új csapást és keréknyomot, hanem használjuk a meglévő utakat, még akkor is, ha ez a körü'mény meghosszabbítja a menetet. Ha mégis új csapást vagy kocsinyomot kell vágnunk, válasszunk ki kemény talajt: itt a nyomok kevésbbé észrevehetőek. Laza talajban pedig a nyomvonalat úgy vezessük, hogy az a terep vonalaival (me'gye, barázda, szántás, kerítés, árok) egybeessék vagy azokkal párhuzamos legyen.

Az újonnan létesített csapásokat és kocsit be ke'l kapcs'o'ni a meglévő úthálózatba. Ha az álcázott tárgy közelében zsákutcát hagyunk, ezzel csak megkönnyítjük az ellenség felderítését. (3. sz. ábra.)

Utakat és csapásokat fedett, növényzettel, tereptárgyakal, szakadékokkal, kerítésekkel és különböző építményekkel sűrűn tarkított terepen létesítsünk. Télen törekedjünk arra, hogy a szűz havon minél kevesebb nyomot hagyjunk.

Altalában az álcázási rendszabályok mindenkitől óvatos és megfontolt magatartást követelnek meg, hogy így az ellenség figyelmét fel ne hívjuk az álcázandó tárgyra.

3. sz. ábra. Hadtáp intézetekhez vezető utak. a) helyes, b) helytelen.
1. raktár elhelyezése; 2. utánpótlási útvonal; 3. raktárhoz vezető út;
4. várakozási körletek; 5. várakozó járművek; 6. a hadtápkörlet határa.

A legkitűnőbb álcázás is hiábavaló munka az álcázási fegyelem betartása nélkül.

Az álcázási fegyelem betartása minden honvéd becsületbeli kötelessége, mert annak megszegése a többi bajtársait is veszélybe döntheti.

Szocialista öntudat, vasfegyelem, magasfokú szakképzettség, találmányosság nélkül nincs győzelmet megalapozó hadtápszolgálat!